

Egzegeza SZ – Izbor iz Petoknjižja
petkom u 10:00
<http://amdg.eu/tfmvi>

Bračne krize

Abrahama i Sare

Post 12–25

Zajednički počeci

- Brak od mladosti Post 11,29:
- “uzeti si (za) ženu”
- Nedostatak od početka (11,30):
- Nerotkinja (usp. 16,1)
 - Božji plan u 12,2; 15,5:
 - Velik narod
 - “Sara vas je rodila” (Iz 51,2)
- Pod autoritetom Terahovim (Post 11,31)
- na putu u Haran sa svekrom;
u popisu iza Lota (11,31)
- na putu u Kanaan (12,5):
- s mužem; odmah uz Abrahama (12,5)

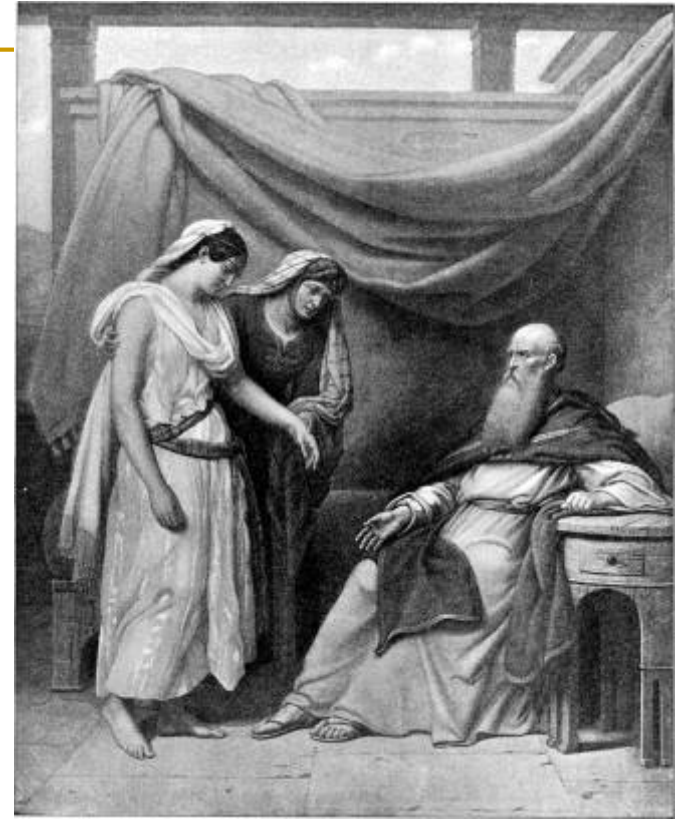
Zatajena žena

- Prva Abrahamova riječ u 12,11:
- “Lijepa žena” (žena lijepa izgleda)
- Prvi prijedlog u 12,13:
- Reci (Faraonu) da si mi sestra
 - Razlog (13):
 - “da meni bude dobro zbog tebe”
+ strah za život
- Još jednom,
bez dogovora u 20,2:
- Rekao da mu je sestra
(Abimeleku u Geraru)
 - Zatvorene utrobe (20,18)

Zatajen muž

- Prve Sarine riječi mužu (16,2):
- Bog daje plodnost
- Prijedlog: Uđi k mojoj sluškinji
 - “Ući k njoj” (16,2.4 ⇔ עָדָה)
 - “dati (za) ženu” – Sara Hagaru
 - Abraham sluša Sarin glas! (16,2)
- “Bračni trokut” u 16,4:
 - Egipćanka prezire gospodaricu (16,4)
- vanbračno dijete u 21,9:
 - Jišmael se “poigrava/ismijava”(?) s Izakom
- Uspjeh: Sarin i Božji odgovor (21,10.12)
- “Otjeraj je” (21,10 usp. 16,6)
- “Što ti kaže Sara poslušaj” (21,12)

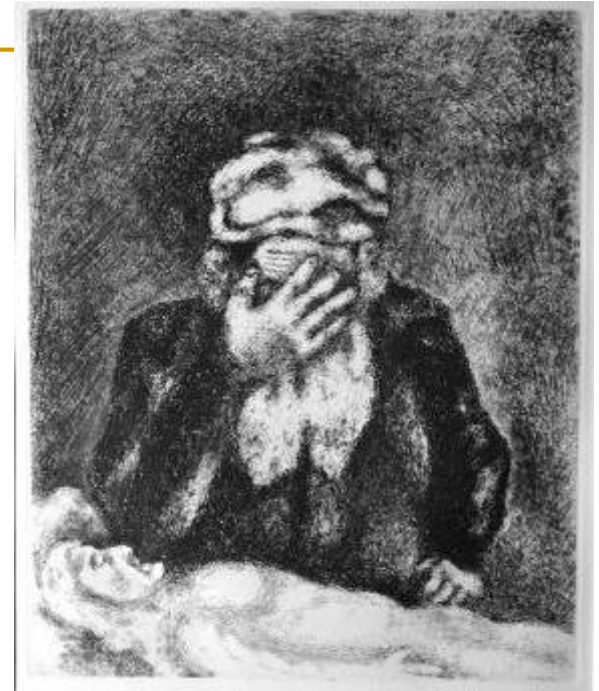
Božja vjernost

- **Preokret u 17,5.15:**
- **Novo ime: Abraham i Sara (“kneginja”)**
- **Tko se smije/smiješi Bogu (17,18; 18,12; 21,6) – יצחק (17,18)**
 - Abraham se nasmijao (ק יצחק v18 → Izak)
 - Sara (18,12; Božji osmjeh אלהים 21,6)
 - U dijalogu s Bogom (18,15)
 - svatko tko čuje (21,6)
- **Nerotkinja rađa (21,2):**
- **Rodila Izaka (21,2)**
 - Dijete Božji dar (21,1):
 - Bog “pohodio” (pobrinuo se) za Saru (21,1)
 - usp. Izl 3,16 *pohodio* sam vas

Pokojna

- Sara umire u kraljevskom gradu Hebronu (23,2)
- Abrahamov osjećaj (23,2):
- Oplakuje pokojnicu (23,2)
- Nova akcija u 23,4.17:
- Sara razlog za pregovore o grobnom mjestu (4)
- i kupnju poljane u Makpeli (17)
 - → u posjedu obećane zemlje
 - grob i za Abrahama (25,10), Izaka i Rebeku, Leu i Jakova (49,31)
- s Keturom još 6 sinova (25,1s)
 - Samo Izak nasljednik (5)

Egzegeza SZ – Izbor iz Petoknjižja
petkom u 10:00
<http://amdg.eu/tfmvi>

Božji narod

O poimanju naroda u Petoknjižju
(Izl 24 u širem kontekstu)

Nepoznati Bog Izraelov

- עַמִּי 'ammî “moj narod” (Izl 3,7) – tko?
 - Dobro vidio (usp. Post 1) *poniženje*
 - Krik boli kao u Post 4,10 (צַעַק ca'ak)
 - blisko poznavanje (יָדַע jada') *boli*
- Motiv Izlaska u 5,1.3?
 - “da slavi svetkovinu za יהוה” (5,1);
“da prinesemo žrtvu” (5,3)
- Pusti narod moj! (5,1) – čiji zahtjev, kome?
 - Bog Faraonu
- “Ne znam ga”, “neću pustiti” 5,2
 - Bog Izraelov (Post 33,20)
- Usp. 5,3 s 3,18!
- Opet Božji zahtjev: “da mi služe” (3,18; 5,3; 7,16.26; 8,16; 9,1.13; 10,3)

- Religija? 5,4s
- odvrćanje od posla
- Rezultat u 5,6?
- Pogoršanje

Gospodin kraljuje

- Kada su “zajednica” עדה ישראל *‘adat jišra’el* (12,3)
 - Kod Pashe
 - עדה *‘edâ* svjedočenje – očevici
- Kakvu ulogu ima Bog u 15,18? Rok?
- יהוה kraljuje – zauvijek 15,18
- Oslobođenje pomoću אות *’ôṭ* (usp. 4,28)
 - *znakovima* – “sva znamenja” (4,28)
 - Izbavljenje u kritičnom trenutku (14,10)
- Teološka nakana iz 7,5?
- “Egipat će spoznati da sam ja יהיה” 7,5; 14,4.18 usp. 14,25

Ne-etničko definiranje

- Tko *izlazi* iz kuće ropstva (Izl 12,38)
- “Mnoštvo drugoga svijeta”
- Kako je stvoren narod prema 19,4?
- “k sebi sam vas doveo” – odakle v5?
 - Iz svih naroda (v5)
- Narod u v5s?
 - Božje vlasništvo, svećenici
 - גוי קדוש *gôj qadôš* (“sveti pogani”)
- Mojsijeva vlast? (Izl 14,31; 19,9)
 - Od Boga
 - Vjerodostojna, pouzdana (14,31)
 - Vječna (19,9 usp. Mt 5,18)
 - Razgovor s Bogom razlog

Konstituiranje Božjega naroda

- **Otvoreno ponuđena pogodba 19,5**
 - **KS: “pokoravati se” – *Slušati glas***
 - **Čuvati savez (usp. vrt u Post 2,15)**
 - **בריתִי *berîti* “Moja obveza” (usp. Post 6,18)**
- **Tko odlučuje u 24,3.7?**
- **Zajednička, ponovljena odluka**
 - **Slušanje: stav srca (24,7)**
- **Što se ispunja u 24,5.8?**
 - **Žrtve (5); krv saveza (8)**
 - **Najavljeno bogoslužje (usp. 3,18)**
- **Kako se zove Zakon u 24,7?**
 - **Knjiga Saveza – pred zajednicom**
 - **uz oltar**

Zakon o kralju

Pnz 17,14-20

Božji izabranik

- Ovo je Tora...(Pnz 4,44; 17,18)
- Tko je kralj (17,15.20)?
- Brat
 - Iz sredine tvoje braće (17,15)
 - Ne srcem iznad svoje braće (v20)
- Tko ga odabire (v15)?
- Božji izbor
- Zahtjev u v16?
 - Radikalno odvajanje od 'Egipta'
 - "Ne idite u Egipat" (Jr 42,19)

Ograničenje i zahtjevi

- Čija želja (Pnz 17,14)?
- Po volji naroda
- Imitacija drugih naroda
 - ⇔ predraga/osobita svojina od svih naroda (Izl 19,5)
- Čija zemlja (Pnz 17,14)?
- Božji dar
- Što se kralju ograničava u v16s?
 - Konji: vojska (v16)
 - Zlato i srebro: bogatstvo (v17)
- Svrha bračnoga zakona v17?
- (Bogu) vjerno srce

Njegovanje uma i srca

- Što treba kralj s ovom *Torom* (Pnz 17,18)?
- Napisati (prepisati) za sebe
 - Od svećenika (!) v18
 - Da bude uza nj v19
- Čitati v19 – cjeloživotno učenje
- Svrha (v19s)?
 - Naučiti strah Božji
 - Čuvati riječi
 - Izvršavati v19 – precizno v20
 - Održivo kraljevanje v20

